NOVICE

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

LETO II. ŠTEV. 8

Izdaja okrajni odbor SZDL Kočevje

Urej[illegible] uredniški odbor

Odgovorni urednik [illegible]

List izhaja [illegible] soboto

Cena 10 din

V KOČEVJU, DNE 16. FEBR. 1957

POSVETOVANJE POLITIČNIH IN GOSPODARSKIH FUNKCIONARJEV O DRUŽBENIH PLANIH

DRUŽBENI PLANI

odsev gospodarske moči

Pred sprejetjem družbenega plana okraja Kočevje je bilo dne 7. februarja v Kočevju važno posvetovanje, katerega so se udeležili sekretarji občinskih komitejev ZK, predsedniki in tajniki ObLO, predstavniki nekaterih podjetij, vodilni funkcionarji OLO, sekretar OK ZK tov. Klarič ter ljudski poslanec in član Zveznega izvršnega sveta tov. Maček. Podpredsednik OLO tov. Košir je v daljšem poročilu povedal značilnosti družbenega plana okraja Kočevje za leto 1957.

Storilnost dela je bistven element družbenega plana tako v merilu občine kakor okraja. Na podlagi tega in drugih činiteljev se predvideva porast družbenega plana v tem letu za 7,8 odst. v primeri z letom 1956. Kako bo izgledal ta porast po posameznih vejah gospodarstva? Industrija 10,4 odst., kmetijstvo 1,1 odst., gradbeništvo 30,2 odst., promet 9 odst., trgovina 14 odst., obrt 16,9 odst. Narodni dohodek v tem letu se bo v primeri z letom 1956 dvignil skupno za 8,2 odst. Sorazmerno bomo zabeležili največji porast narodnega dohodka pri industriji, kar kaže velik napredek v organizaciji po naših industrijskih obratih. Naj za primerjavo navedemo še podatek o višini narodnega dohodka, ki odpade na enega prebivalca. Ta je znašal lani nekaj nad 89.000, letos pa 96.617 din, vendar se bo ta deloma še dvignil, ko bodo zajeta v družbeni plan še tri večja podjetja.

Tov. Košir je razložil tudi ostale postavke družbenega plana. Poudaril je, da so letos dani vsi pogoji, da se okrepi družbeno upravljanje. V našem okraju zaznamujemo dvig plačnega fonda po podjetjih povprečno za 8 odst. Za toliko bo treba tudi dvigniti proizvodnjo, ker bo v drugem primeru imelo zvišanje plač negativen učinek. Velikega pomena bo nova Poslovna zveza na področju zadružništva.

Na podlagi tega poročila se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali predstavniki iz vseh občin okraja. Predstavnik iz Velikih Lašč je sprožil vprašanje, kako bo v tem letu s koriščenjem skladov in zakaj mora ostati ob koncu leta v teh skladih gotov procent rezerve. Iz Dobrepolja so poročali o delih pri elektrifikaciji ter o velikih izdatkih, ki jih ima ObLO pri plačevanju zdravstvenih storitev. Enak problem imajo tudi v občini Velike Lašče. V tej občini so izdali lani za zdravstvene storitve 4,500.000 din, kar je za to občino vsekakor preveliko breme. Loški potok je obravnaval problem prodaje klavne živine. Ker gre ta živina slabo v denar, prodajajo kmetje mesarjem teleta. To je za razvoj živinoreje velika škoda. Iz Predgrada so poročali med drugim tudi to, da imajo v nekaterih vaseh te občine že dve leti skopane jame za elektriko, vendar ljudje nimajo sredstev, da bi dokončali dela. Predsednik OZZ tov. Mikulič je med drugim poudaril, da nekatere občine premalo skrbijo za dvig kmetijske proizvodnje in vso stvar prepuščajo zadrugam. Nujno bi bilo treba zgraditi večjo klavnico za predelavo mesa.

Tov. Klarič je med drugim dejal, da je treba podpreti prizadevnost ljudi pri raznih komunalnih delih in drugje, če ljudje pokažejo dobro voljo in sami kaj prispevajo. To kaže konkretni primer iz Banja loke, kjer so ljudje pripravljeni prispevati za gradnjo šole. Predsednik občine Sodražica je kritiziral preveliko razsipnost gradbenih podjetij, ki računajo za

Nadaljevanje na 2. strani

10000 motornih koles

Iz tovarne motornih koles »Tomos« v Kopru se je izvedelo, da bo letos tovarna izdelala 10.000 motornih koles. V lanskem letu pa so jih izdelali 3600. Motorna kolesa v glavnem še sestavljajo iz uvoženih delov tvrdke »Puch« iz Avstrije. Letos jih bodo tudi že sami izdelovali. Največ izdelujejo priljubljene »Mopede«, to so lahka motorna kolesa s 50 ccm motorjem, ki premaga z eno osebo tudi vse težje klance. Ta motor ni treba registrirati, niti ni treba vozniškega izpita. Na ravni cesti doseže hitrost tudi 60 km na uro. Izdelujejo seveda tudi težje motorje.

Ob koncu prihodnjega leta bo tovarna popolnoma zgrajena in bo letno izdelala 36.000 motornih koles različnih tipov. Pričakujemo, da bodo tudi cene vsem dostopne.

Lašče pred dokončno elektrifikacijo

Obiskali smo tajnika občinskega ljudskega odbora Velike Lašče tov. Golobiča, in z njim smo se pogovorili o elektrifikaciji v tej občini. V občini Velike Lašče, ki je zelo razsežna in ima skupno 118 vasi je imelo elektriko v stari Jugoslaviji samo 22 vasi. Danes je to stanje povsem drugačno. Razen 16 vasi imajo vsi ostali kraji že električno razsvetljavo. Za elektrifikacijo so ljudje sami prispevali z delom, materialom in v denarju skupno okrog 35,000.000 din. Za elektrifikacijo sta prispevala lepe zneske tudi okrajni in občinski ljudski odbor. Prvi za napeljavo električnih daljnovodov, drugi pa za električno omrežje. Posebne težave so imeli pri napeljavi elektrike v predelih Rut, kjer je ta kraj zelo siromašen. ObLO je na svoji seji določil prispevek za elektrifikacijo v Rutah 700.000 din. Pri elektrifikaciji posameznih vasi je ObLO zavzel pravilno pot, tako, da so dela vodili elektrifikacijski odbori. Ti so zbirali sredstva in vodili gradbena in ostala dela. Na ta način je uspelo, da je elektrifikacija dosegla v tej občini tako velik razmah — in uspeh.

Perspektivni plan občine Lašče sicer predvideva, da bodo letos dobile še vse ostale vasi elektriko, vendar bo to težko izvedljivo za vseh 16 vasi. Postaviti oziroma napeljati bo treba še 3 km daljnovoda in okrog 18 km električnega omrežja. Ti podatki se nanašajo na Karlovško dolino, kjer je večji del vasi, ki še nimajo elektrike. Predvidena dela za elektrifikacijo bodo stala 20,198.000 din, vendar pa bo ta znesek občutno nižji, ker bodo prizadeti prispevali velik del oziroma so že prispevali z delom, denarjem in lesom. Računajo, da bodo najbližje vasi okrog transformatorske postaje v Karlovški dolini dobile elektriko že spomladi. Ker električni drogovi že stoje, bodo potegnili samo še žico. Težave bodo z napeljavo elektrike v vasi Bukovica pri Krvavi peči. Toda prej ali slej bodo tudi v to vas dobili električno luč.

Vsem prebivalcem tistih vasi v laški občini, ki še nimajo električne razsvetljave, želimo, da bi jim le-ta čimprej zasvetila.

Pred 8. marcem

DNEVOM ŽENA

Letos bodo žene Jugoslavije že 47. leto praznovale mednarodni ženski praznik — 8. marec.

Vsako leto se bolj skrbno pripravljajo za praznovanje 8. marca in v naših ženah je ena sama zavest, da je ta praznik postal stvarnost.

Komisija za delo med ženami pri Okrajnem odboru SZDL je mnenja, da bi proslave pripravile organizacije SZDL skupno z ženskimi društvi in zadružnicami.

Na teh proslavah naj bi govorili predsedniki SZDL, člani ZK, ljudski poslanci, kar bi izredno dobro vplivalo na delo ženskih organizacij in žena sploh. Nepravilno je, da v nekaterih krajih še vedno proslave pripravljajo žene same, ločeno od ostalih organizacij. Organizacije SZDL premalo izkoristijo 8. marec v smislu politične aktivizacije žena. Praznovanje je ponekod bolj podobno materinskemu dnevu, večkrat ostanejo žene v zakotnih vaseh ob strani. Podobni primeri so z ženami delavkami in je njihova aktivnost v družbenem življenju še slabša od žena na vasi. Zato bi bilo prav, da bi proslave organizirali po vaseh, po delovnih kolektivih, za kar naj bi poskrbela SZDL, v podjetjih pa sindikalne organizacije.

Veliko pozornost naj se posveti vsebinski strani proslav 8. marca. Žene premalo presojamo z mesta, ki ga zavzemajo v družbi in premalo gledamo na njen položaj v proizvodnji, izven proizvodnje in v skrbi za njen nadaljnji razvoj ter njeno razbremenitev. Zato imamo še vedno primere nazadnjaških izpadov, ki ženo zapostavljajo. Poudariti je treba revolucionarne pridobitve žena in osvetliti aktivnost žena v prilikah, v katerih se žene nahajajo in v njih delajo.

V zadnjih letih je bila vrsta posvetovanj, ki so imela na dnevnem redu važna vprašanja, za katera so bile žene še posebno zainteresirane. Ob 8. marcu moramo tudi več govoriti o delu svetov za varstvo družine. Vse to, kar smo našteli, naj bi zajela vsebina referata, združena s primeri iz vsakdanjega življenja in dela žena.

Okrajni odbor SZDL, Komisija za žene

Naš komentar

Nezaposlena mladina

Problem nezaposlene mladine je tudi v našem okraju. To sicer ni tako boleče vendar je dejstvo, da je okrog 200 mladih ljudi, ki še nima svojega kruha. Ta problem nas je začel spremljati v zadnjih letih, in v celoti vzeto ne bo popolnoma rešen še tako hitro. Od kod izhaja nezaposlena mladina? Največ iz polproletarskih družin v odročnih predelih našega okraja. Statistike nam tudi povedo, da je med nezaposleno mladino 37 odst. deklet.

Dediščina zaostalosti iz pretekle dobe ima, kljub velikemu napredku v povojnih letih na področju industrializacije, še danes posledice. Z nadaljnjim povečanjem industrijskih obratov in delavnic ter obrti bo olajšano tudi zaposljevanje mladine, čeprav vse mladine vsaj v doglednem času ne bo mogoče zaposliti.

Kočevje je poleg gospodarskega, političnega in prosvetnega tudi industrijsko središče našega okraja. Tako je razumljivo, da je 60 odst. vajencev iz našega okraja v uku v Kočevju. Verjetno pa bi bilo to število še večje, če bi imel vajeniški internat več prostora. To je drugi problem, ki ga bo treba prej ali slej rešiti v zvezi zaposlitve nezaposlene mladine.

Kljub vsemu kar smo navedli pri zaposlitvi brezposelne mladine pa menimo, da bi v našem okraju še vedno našli podjetje, delavnico ali obrtnika, ki bi lahko zaposlil mladega človeka. Skrb za to brezposelno mladino naj bo nas vseh, da se to število v danih pogojih čimbolj zniža. Ta mladina nam bo za naša prizadevanja brez dvoma hvaležna, v enaki meri tudi starši, ki si ne želijo drugega kakor to, da bodo njihovi otroci čimprej prišli do svojega kosa kruha.

Naj ponovimo še enkrat: Čeprav problem nezaposlene mladine v našem okraju zaenkrat še ni tako pereč, ga moramo kljub temu smatrati za aktualnega in delati na tem, da enkrat res ne postane problematičen.

-žem

Šahovsko prvenstvo Dolenjske v Kočevju

Dne 20. februarja se začne v salonu hotela Pugled šahovsko prvenstvo Dolenjske za posameznike. Po treh letih je spet vrsta na kočevskih šahistih, da organizirajo to vrhunsko šahovsko prireditev na Dolenjskem. Organizacijske priprave dajo slutiti, da bo turnir dobro organiziran. Pokroviteljstvo je prevzel Okrajni ljudski odbor, ki je preskrbel tudi denarna sredstva, Uredništvo »Novic« bo skrbelo za propagando in takojšnje obveščanje javnosti o rezultatih, gostinsko podjetje »Pugled« je dalo na razpolago svoje najboljše prostore in bo skrbelo za telesni blagor gostov iz ostalih krajev Dolenjske.

Vzporedno s kvalitetnim dvigom šaha na Dolenjskem bo letošnji turnir najmočneje zaseden. Igrali bodo samo prvo in drugokategorniki. Kočevje bodo zastopali inž. Volk, Mohar Karel, Lisac iz Šahovskega društva Kočevje in Jarc in Oberstar ml. iz Šahovske sekcije »Svobode« Rudnik. Že vse od začetka prirejanja turnirjev za prvenstvo Dolenjske so kočevski šahisti igrali vidno vlogo. Leta 1953 in 1954 je naslov prvaka osvojil inž. Volk.

Turnir bo od 20. febr. dalje vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 16 do 20 v prostorih hotela »Pugled«. Najvažnejše partije vsakega kola, igranega v popoldanskem času, bodo prenešene na demonstracijsko desko v restavracijo hotela, na kar posebej opozarjamo šahovsko publiko. Upamo da bo letošnji turnir za prvenstvo Dolenjske pomenil novo afirmacijo šaha v Kočevju.

Poljanski vodovod je treba dograditi

Leta 1936 se je pričela gradnja vodovoda za Predgrad in Stari trg z okolico. Ob popolni dograditvi bo ta oskrboval vso poljansko dolino s pitno vodo. Zaradi višinskih razlik se je vodopreskrbno področje, po obstoječem projektu razdelilo v tri cone, in sicer: v spodnjo, v katero so zajete vasi Dol, Prelesje in Kot, v srednjo cono, v katero so zajete vasi: Kovača vas, Deskova vas, Stari trg ob Kolpi, Močile, Paka, Jelenja vas, Zagozdac, Dolenja in Gorenja Podgora in v visoko cono, ki zajema vasi: Čeplje, Kralje, Vimolj, Brezovico, Nemško loko.

Oktobra lani so dobili vodo: Predgrad, Kovača vas, Deskova vas, Stari trg in Močile.

Za vodovod je zajet studenec v Dolu, ki je dajal pri preizkusnem črpanju leta 1939 10 litrov vode na sekundo. Zaradi nizke lege studenca, ki je tik nad reko Kolpo, je treba vodo črpati v vse cone predvidenega področja, V spodnjo cono, to je proti vasi Kot, se bo vodo črpalo s posebnimi agregati, oziroma v rezervar, ki bo nekje nad vasjo Kot. Vodo za srednjo in visoko cono se bo črpalo, oziroma se črpa po skupnem vodovodu v glavni rezervar nad Kovače vasjo. Iz tega rezervarja so sedaj dobile pitno vodo vasi bližnje okolice, dočim za vasi Jelenja vas, Zagozdac, Dolenja in Gorenja Podgora, s celo tretjo cono. To so vasi: Čeplje in ostale, pa še nimajo.

Nujno je potrebno, da se poljanski vodovod dogradi, saj je velikega gospodarskega pomena za vso občino. V poletnih mesecih so kmetje prisiljen voziti vodo iz Kolpe, po velikih strminah, z znatno izgubo časa. Naloga vseh je, da se s podvojenimi močmi, ob pomoči ljudske oblasti vodovod čimprej zgradi.

D. A.

Skoro 200 milijonov smo zapili

Najprej nekaj statističnih podatkov. V okraju imamo skupno 84 gostinskih lokalov. Od tega je: splošno družbenega sektorja 33 lokalov, zadružnih 5, družbenih organizacij 2 in v privatnem sektorju 44 gostinskih lokalov. Prometa v gostinstvu je bilo lani za okrog 13 milijonov din manj kakor v letu 1955 in je znašal skupno 316 milijonov din. Vzrok temu je bil predvsem poraba kupne moči za druge gospodarske panoge. Na promet so vplivale tudi visoke cene gostinskim storitvam. Kljub temu so ljudje izdali zelo veliko denarja za alkoholne pijače. Po grlu je šlo za 195,936.000 din alkoholnih pijač, kadilci so pokadili za okrog 49 milijonov sladke travce, za brezalkoholne pijače in storitve v gostinstvu so izdali ljudje kakih 20 milijonov, za prehranbene artikle pa nekaj nad 50 milijonov din. Kakor vidimo, ga pri nas precej pijemo.

OBVESTILO

Skupščinska pisarna OLO Kočevje obvešča vse prebivalstvo okraja Kočevje, da bo seja Okrajnega ljudskega odbora Kočevje, Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev dne 27. februarja 1957 ob 9. uri v dvorani množičnih organizacij v Kočevju.

Glavne točke dnevnega reda so:

1. Poročilo sveta za družbeni plan in finance o predlogu družbenega plana okraja Kočevje.

2. Poročilo sveta za družbeni plan in finance o predlogu proračuna okraja Kočevje.

Skupščinska pisarna OLO Kočevje

Naš razgovor

Tov. inž. Slavko Volk je znan šahist. Obrnili smo se nanj z nekaterimi vprašanji v zvezi s šahom in šahisti pred letošnjim prvenstvom Dolenjske v šahu. Takole nam je odgovoril :

V našem okraju je več šahovskih društev: Šah. društvo Kočevje, šah. krožek, ki deluje v sklopu »Svobode« Rudnik, Šahovsko društvo v Ribnici ter aktiv šahistov v Grčaricah. Veliko igrajo šah tudi v Livoldu, Dobrepolju in Fari. Skupno imamo v okraju okrog 100 organiziranih šahistov.

Inž. Slavko Volk

Naša največja šahovska prireditev v tem letu bo turnir za prvenstvo Dolenjske v času od 20. do 28. febr. v Kočevju, kjer bo sodelovalo 14 udeležencev iz Novega mesta, Črnomlja, Ivančne gorice in Kočevja. Ta turnir bo najznačilnejša šahovska prireditev v Kočevju.

Šah pridobiva vedno več ljubiteljev, posebno med mladino. Zadnje tekmovanje za prvenstvo Kočevja je bilo zanimivo zlasti zato, ker je prišla v ospredje srednješolska in vajeniška mladina, nekdanji prvaki pa so zasedli zadnja mesta.

Velik pomen za razvoj šaha imajo vsakoletna sindikalna šahovska tekmovanja, ki imajo relativno največjo udeležbo v Sloveniji ali celo Jugoslaviji. Na teh tekmovanjih je sodelovalo nad 100 šahistov.

Na podeželju šah nima vidnih uspehov predvsem zato, ker manjka organizacijskih moči.

Kočevskim šahistom želimo na bližnjem turnirju kar največ uspehov.

-žem

PO SVETU

Med prvorazredne dogodke zadnjih dni štejemo pismo predsednika Bulganina nemškemu predsedniku Adenauerju, v katerem govori o odnosih med obema državama. Bulganin je v tem pismu posebej poudaril pomen dobrih medsebojnih odnosov med obema narodoma in opozoril na važnost oboroževanja Zahodne Nemčije, ki jo želijo po njegovih besedah spremeniti v atomsko oporišče. Bulganin je v tem pismu opozoril na to, da ne more in da tudi ne bo prišlo do združitve Nemčije vse dotlej, dokler ne bodo Nemci priznali obstoja dveh nemških držav in se s pogajanji skušali približati in rešiti problem združitve.

ZDRUŽITEV?

V Italiji je pred nekaj dnevi končal kongres Nenijeve socialistične stranke. Čeprav je Nennijeva skupina dobila na volitvah za vodstvo stranke sorazmerno majhno število glasov, je vendar bil sprejet sklep, da se še naprej dela za združitev obeh socialističnih strank v Italiji, vendar pa ne za ceno spora s komunisti, kakor je to do sedaj zahteval vodja socialne stranke Saragat.

BLIŽNJI VZHOD

V Jordaniji teko počasi pogajanja za prekinitev anglo-jordanske pogodbe, na podlagi katere smejo angleške letalske sile uporabljati jordanska vojaška oporišča. Na meji med Adenom in Jemenom pa še vedno ni miru in angleško letalstvo sprovaja svoje kolonialne metode.

Sirijska vlada se je dogovorila z neko ameriško družbo, da bo popravila petrolejske vode, ki so jih Sirijci uničili ob napadu na Egipt.

DVE BORBI

Boj za neodvisnost Alžira se kakor vse izgleda počasi približuje svojemu vrhuncu. Po splošni stavki, ki je zajela okrog 6 milijonov Alžircev in za teden dni omrtvila vsako življenje v tej deželi, so začeli izredno hudi boji po vsej francoski koloniji. Najhujši boji divjajo v samem mestu Alžiru, po katerem patruljira kar 15.000 francoskih padalcev s tanki in oklopnimi vozili. Na južnem robu dežele, ob mejah Sahare pa so izbruhnile nove borbe, čeprav je tam do nedavnega bilo vse mirno.

Podoben boj, čeprav nekrvav, poteka te dni v političnem odboru Združenih narodov. Govorniki se vrstijo eden za drugim, ta govori za to, da se OZN vmeša v alžirsko vprašanje, drugi so proti. Jugoslavija se zavzema za posredovanje Združenih narodov, da prestane oborožen boj in da se s pogajanji najde izhod za obe strani.

KRPARIJA?

Po zadnjih vesteh bo prišlo do ločenih sestankov ameriškega predsednika Eisenhowerja s predsednikom francoske vlade Molletom in predsednikom angleške vlade Mac Millanom in to s prvim v februarju in z drugim v marcu. Komentatorji tujega tiska in radija domnevajo, da naj bi ti sestanki rodili novo zvezo med zahodnimi državami in popravili sedanje stanje, ki je nastalo zaradi znanega ameriškega stališča v zvezi s Suezom.

V angleških krogih se tudi javlja vedno večja skrb zaradi napredovanja ameriškega kapitala na Bližnjem in Srednjem vzhodu, še posebno po objavi znane Eisenhowerjeve spomenice o ameriški pomoči tem deželam. Ni nobenega dvoma, da je tudi to dokaz, da Anglija in Francija danes ne predstavljata več svetovne velesile v nekdanjem pomenu. Le tako je mogoče razumeti tudi predlog poveljnika sil Atlantskega pakta, da naj doseže Anglija prihranke z zmanjšanjem mornarice in letalstva, ne pa z odpoklicem dela svojih čet iz Zahodne Nemčije.

Zunanje politični komentar

Spor za biser

Tam, kjer bistre in hladne himalajske vode zapustijo najvišje vrhove sveta in kjer se najbolj približajo meje Indije, Sovjetske zveze, Pakistana in Kitajske, leži dežela, ki ji zaradi lepot pravijo »biser Azije«. Okrog te dežele teče že deset let hud spor, ki se je prav zadnje dni zopet razplamtel na novo.

Indijski ministrski predsednik Nehru se je uprl, da bi to deželo delili med Pakistanom in Indijo na podlagi verske pripadnosti njenega prebivalstva. To bi privedlo do takih nesmislov, da bi jim verjetno kmalu ne bil nihče več kos.

V zadnjem času so v Pakistanu, ki se neprestano oborožuje z ameriško pomočjo, začeli pretiti Indiji, da bodo nasilno uredili vprašanje Kašmira in ponovno zahtevajo, da Varnostni svet razpravlja o tem vprašanju. Temu pa se Indija upira. Odnosi se vedno bolj slabšajo, čeprav se Indija iskreno trudi, da bi rešila spor s Pakistanom na pameten način.

Izredna strateška lega dežele na meji treh velikih držav daje Kašmiru prav poseben pomen. Blokom ni vseeno, kdo bo tukaj gospodar. Prav zaradi tega se še vse do danes ni Varnostni svet izrekel o pritožbi Indije proti pakistanskemu vdoru v to deželo. Indija je pritožbo vložilo točno pred desetimi leti!

Ko sta nastali iz nekdanje angleške kolonije Indije dve državi: Pakistan in Indija, je ostal Kašmir izven njunega državnega področja. Kmalu zatem pa so pakistanska plemena ob pomoči pakistanskih prostovoljcev vdrla v Kašmir z namenom, da ga zasedejo in priključijo svoji državi. Hinduški maharadža Kašmira je dva dni po napadu objavil spomenico o priključitvi Kašmira Indiji in pozval indijske čete, da njegovo deželo zaščitijo. To so Indijci tudi napravili. Tako je Indija zasedla dobri dve tretjini Kašmira.

Leta 1951 je v Kašmiru prišlo do volitev. Ogromno večino je dobila Narodna stranka, ki se je borila za priključitev dežele Indiji. Ustavodajna skupščina je razglasila Kašmir za republiko in strmoglavila maharadžo, pred štirinajstimi dnevi pa so sprejeli na podlagi nove ustave sklep, da je Kašmir sestavni del Indijske unije. Zatem so Ustavodajno skupščino razpustili in čez nekaj mesecev bodo v Kašmiru zopet volitve.

Pakistan seveda s takim potekom stvari ni zadovoljen in uživa podporo velikih sil, ki so zainteresirane tudi na razširitvi svojega vpliva nad tem strateško tako pomembnim področjem.

Prebivalstvo Kašmira pa vidi, da se življenje v Indiji naglo izboljšuje in da so življenjski pogoji znatno boljši kakor v sosednjem Pakistanu, ki daje ogromna sredstva za oborožitev.

Indijska zahteva po Kašmiru je upravičena tudi zato, ker so se prebivalci Kašmira po načelu o samoodločbi narodov že leta 1947 in letos ponovno izrekli za to, da se njihova dežela priključi Indiji.

Težko je reči, kako bo reagiral Varnostni svet. Čeprav daleč od Evrope in običajnih sodov smodnika je ta dežela zelo pomembna in na zelo občutljivem delu sveta. Ves južni blok mogočne kitajske države oklepa veriga neodvisnih in samostojnih dežel, ki niso v paktih. Kašmir se na jugu najbolj približa kitajskim in sovjetskim mejam in ima tudi zaradi tega še prav poseben pomen za raketna in dirigirana orožja v primeru vojne.

Iz dela in življenja zadružnih organizacij

Zadružni pašnik v Strugah

»Tudi to bi bilo nujno,« so bili soglasni odborniki na zadnji seji upravnega odbora KZ Struge. »Na Martinč hribu je pod upravo splošnega ljudskega premoženja večji kompleks primernega pašnika, ki bi se dal preurediti v sodoben pašnik, za približno 50 glav mlade živine.

»Prav dober predlog, pozdravljamo ga in želim, da bi ga uredili,« je dal svojo pripombo inženir.

Predsednik živinorejskega odbora je nato sporazumno z upravnim odborom sklical sejo živinorejsko-poljedelskega odbora zadruge. Odborniki so se polnoštevilno udeležili seje. Pregledali so program dela zadruge. Pri drugi točki je postalo bolj živahno. Uprava zadruge je uredila vse potrebno za dodelitev pašnika v upravljanje zadrugi. Vložena je tudi že prošnja na Okrajno zadružno zvezo, glede ureditvenega načrta. Pregled po strokovnjaku se je že izvršil. Upravni odbor zadruge je pristal, da bo dal kredit za nabavo umetnega gnojila. Osnovne stvari so urejene. Razprava je potekala o podrobnosti izvedbe dela. Odborniki so soglasni. Čiščenje se bo izvršilo s prostovoljnim delom. Z delom bi pričeli takoj, ko bo vreme dopuščalo. Zadrugi je v pomoč traktor pri izrivanju korenin.

Izvoljena je bila komisija treh članov, katera bo vršila in vodila te posle.

S takim delom bo napredoval odbor v našem kraju pri utrjevanju zadružništva, ki je v korist pridnemu in poštenemu kmetu.

POVEZAVA ZADRUŽNIKOV Z ZADRUGO

Vse kmetijske zadruge v našem okraju so začele zbirati pri svojih članih podatke o tem, kaj bodo od svoje zadruge v tem letu kupili in kakšne tržne viške bodo le-ti tekom leta svoji zadrugi prodali. Ko bodo vsi podatki zbrani, bo kmetijska zadruga lahko mnogo bolje usmerjala svojo trgovsko dejavnost, pa tudi zadružniki bodo na ta način približno vedeli, koliko bodo prejeli denarja za svoje proizvode.

Nevarnost požara v Karlovici

Zgolj naključju se imajo zahvaliti člani kmetijske zadruge Karlovice, da jim požar dne 30. januarja ni prizadejal škode milijonske vrednosti.

Tega dne so štirje delavci, ki delajo v zadružni delavnici suhe robe, zapustili delavnico, ne da bi se prepričali, če je vse v redu. Med delom so kot običajno kadili v delavnici, kjer je polno prahu in drugega vnetljivega materiala. Eden navedenih delavcev je bil tako nepreviden, da je pustil goreči cigaretni odpadek na krožni žagi, od koder je padel na kupček žagovine. Žagovina je ogorek pokrila tako, da delavci tega niso opazili, ko so odhajali iz delavnice. Okrog 22 je Š. M., ki stanuje v isti zgradbi, slučajno zavonjal duh po ognju in tlenju. Takoj je vstal, s silo odprl delavnico, ki je bila zaklenjena in našel na žagovini kup žerjavice. Ker je bil ogenj še v majhnem obsegu, ga je kmalu pogasil.

Kaj bi bilo, če bi Š. M. ne opazil pravočasno požara? Lahko bi se zgodilo, da bi požar uničil delavnico s stroji in orodjem, les in lesne izdelke itd. Pod isto streho je tudi žaga ter stanovanjska hiša, ki je last Š. M. Poslopje je že zelo staro in nima nikakih priprav za gašenje požara.

Ta primer nam lahko služi za opozorilo, da moramo biti previdni in da ne smemo kaditi v prostorih, kjer je velika nevarnost požara. Predpisi, ki urejajo požarno varnost, so izdani zato, da jih spoštujemo. V. J.

Kratke zadružne vesti

POSOJILA ZADRUŽNIKOM

Zadružna hranilnica in posojilnica Ribnica je odobrila za proizvodne kredite zadružnikom določene zneske. Kmetijske zadruge pa bodo posredovale pri najemanju teh proizvodnih kreditov svojim članom. Zadružniki-posojilojemalci bodo kredit vračali tako, da bodo zadrugi prodali svoje tržne viške. Vsi tisti zadružniki, ki nameravajo najeti kredit, se morajo obvezati, da bodo svojo proizvodnjo uredili tako, kot jim bodo predlagali kmetijski strokovnjaki (na primer glede semen, umetnih gnojil, zaščitnih sredstev itd.). To posojilo bo za zadružnike zelo ugodno, obresti pa bodo znašale le 5 odst.

ODKUPI KZ

Odkup kmetijskih pridelkov je v našem okraju v celoti usmerjen preko kmetijskih zadrug. Kmetijske zadruge so imele lani precej uspehov pri odkupih. Zadruge so odkupovale les, živino, krompir, mleko, zdravilna zelišča itd. in dosegle nad 400 milij. din prometa. Največ je bilo odkupljenega lesa, kar je razumljivo za naš okraj, ki je bogat z gozdovi.

Posvetovanje o družbenih planih

Nadaljevanje s 1. strani

razna dela kolikor se jim zljubi, prav tako tudi podjetje Vodovod. Tudi Elektro Kočevje naj bi vodilo več evidence o materialu ob priliki raznih popravil pri električni napeljavi itd. Povedal je tudi, da obnova v njihovi občini še vedno ni zaključena in bo treba tudi za obnovo prizadetim predvideti od nekje sredstva.

Predstavnik Poslovne zveze tov. Ožbolt je med drugim poudaril, da bi se morala voditi kontrola, kako se trošijo sredstva za gradnjo gozdnih poti. To kaže primer gradnje gozdne ceste, ki je stala kakih 400.000 din, od katere pa praktično ne bo nobene prave koristi. Sprožil je tudi vprašanje gradnje žičnice na Mestni vrh, ki bo služila v turistične namene. Gradnja je stala že več milijonov dinarjev. Nadalje je postavil vprašanje, če je gradnja te žičnice v sedanjih prilikah res nujnost. Odgovoril mu je podpredsednik OLO tov. Košir, da je bilo o tej žičnici že dosti govora. Vprašanje o nadaljnji gradnji pa naj se reši tako, da se skliče vse prizadete ljudi na posvetovanje, kjer naj se odloči, če se z gradnjo žičnice nadaljuje, ali pa se naprave, ki že stoje, prodajo. Tov. Žagar je v imenu OO ZB apeliral na vse predstavnike občin, da predvidijo iz prorač. sredstev več pomoči za otroke padlih borcev. Predvsem pa so potrebni pomoči otroci, ki študirajo. Teh je skupno v okraju okrog 500, vseh partizanskih otrok pa je okrog 800. V razpravi je sodeloval tudi ljudski poslanec tov. Maček. Med drugim je dejal, da so naše želje in potrebe večje od naših zmogljivosti. Preveč govorimo o tem kako bomo trošili in premalo o tem, kaj bomo storili, da bomo več sredstev ustvarili. Tov. Maček je dalj časa govoril o novem plačnem sistemu, ki bo prišel v razpravo pred Zvezno ljudsko skupščino predvidoma v mesecu marcu in bo tako verjetno stopil v veljavo še v tem letu. Poudaril je, da bo novi plačni sistem brez dvoma boljši od dosedanjega. »Od novega plačnega sistema si obetamo veliko,« je dejal tov. Maček. Nadalje je dejal, da je pri nas tehnološki proces v proizvodnji še na nizki stopnji. Ko bomo dosegli njegovo izboljšanje, bodo delavci bolje plačani, komune pa bodo dobile večja sredstva. Govoril je tudi o vprašanju zdravstvene zaščite oziroma o plačevanju bolniških storitev, ki gredo v breme občin. Ker še ni uredbe o zavarovanju kmečkega prebivalstva, naj v občinah, kjer so kmetje pripravljeni skleniti zavarovanje, uredijo zavarovanje kmetov preko KZ s pristojnim Zavodom za socialno zavarovanje. Primerov takega zavarovanja kmetov imamo v naši državi že več. O vprašanju živinoreje oz. prodaje klavne živine je dejal, da bi zgradili mesno-predelovalni obrat, ki bi zadoščal za potrebe okraja, in prav tako tudi mlekarno. Navsezadnje te gradnje tudi ne bi toliko stale.

Tov. Maček je poudaril tudi veliko odgovornost, ki jo nosimo vsi za vzgojo otrok padlih borcev. Tem otrokom je treba nuditi večjo pomoč, kot so je bili deležni doslej. Povedal je tudi nekaj primerov, ko je obiskal nekatere internate kjer se vzgaja ta mladina. Ta pomoč pa se ne sme odražati samo v denarju, temveč tudi v neprestani borbi za vzgojo teh otrok in prav tu ponavadi največ grešimo. K. Oražem

Nerednost v Strugah

še z druge plati

Nekako v začetku leta 1956 so naši časopisi hvalili delo in napredek KZ Struge, kakor tudi poedince. Danes pa je KZ Struge in njen upravni odbor vedno bolj pogosto predmet časopisne kritike. Prav zato, ker struški možje nimajo toliko poguma, da bi branili same sebe in zadrugo, sem se za to odločila jaz. Da tako molčijo je morda vzrok v tem, da so res taki grešniki ali pa da popolnoma ignorirajo dopisnika, kateremu je šlo po mojem bolj za honorar, kot pa za pravilno prikazovanje stvari.

Pred časom sem prevzela trgovino KZ, ki pa je bila zelo zanemarjena, predvsem v čistoči. Čigava je bila krivda, me ne zanima. Vsekakor pa bi moral upravni, še bolj pa nadzorni odbor s predsednikom tov. Kajfežem gledati na te pomanjkljivosti. Vsekakor bo držalo, da tov. Kajfež ni bil kos svoji nalogi, zato je odstopil. Pripomnila bi tudi, da nisem za okvaro nekaterih prehranbenih artiklov kriva jaz, pač pa pred menoj za to odgovorni.

Precej je bilo že napisanega o dodelitvi majhne sobice krajevni babici, ki ji vsekakor kot zdravstveni delavki pripada. Na svojem domu ni imela prostora za opravljanje svojega dela. In uspeh časopisnih »tintomaznikov«? Danes so Struge brez krajevne babice, ki se je morala zaradi časopisnih napadov umakniti na Videm. Sobica pa je že tri mesece prazna! Sedaj pa naj struške matere hodijo, oziroma v kritičnih trenutkih iščejo pomoči v 10 km oddaljenem Vidmu! Vidite, to je napredek kraja oziroma ljudi, ki se trkajo na prsi, da se borijo za napredek!

V Strugah imamo tudi šolo, ki spada prav gotovo med najlepše v okraju. Ker nimamo v kraju drugih primernih prostorov, so v šoli tudi razna strokovna predavanja o kmetijstvu itd. Prav tako so v šoli tudi kino predstave potujočega kina iz Kočevja. Vidi pa se, da so šolski predstojniki pokazali prav malo razumevanja za to stvar. Naj omenim tudi to, da so v šoli razne debate, ki niso v skladu s šolskim programom. Menim tudi to, da bi dvanajst let po končani vojni lahko črtali iz naših slovarjev žaljive besede kot so fašist, belogardist vsaj prosvetni delavci. Danes mislim, da smo že enaki med enakimi. Fani Hrovat

Tarifni pravilnik Rudnika

Pri sestavi novega tarifnega pravilnika za rudnik Kočevje je sodeloval ves kolektiv. O osnutku tarifnega pravilnika, ki ga je sestavila tarifna komisija pri delavskem svetu, so razpravljali najprej člani kolektiva na sindikalnih sestankih, nato pa je o njem razpravljal upravni odbor in delavski svet. Tarifna komisija je vse umestne pripombe pri sestavi tarifnega pravilnika upoštevala. Tarifni pravilnik je sestavljen glede na ocene delovnih mest in predvideva povišanje plač v zvezi z dvigom storilnosti dela. Tarifni pravilnik je sedaj izdelan in si ga delovni ljudje po obratih lahko ogledajo. Čez nekaj dni se bo sestal delavski svet, ki bo izrekel zadnjo besedo, oziroma bo sprejel tarifni pravilnik. V tarifnem pravilniku je ugodno rešeno tudi vprašanje delovnih invalidov, katerih je na podjetju precejšnje število. Zaenkrat pa je še vedno ostalo nerešeno vprašanje pravilne razporeditve ženske delovne sile in ukinitev nočnega dela za žene. O tem bo treba še precej razpravljati in najti ustrezno rešitev.

Skrb rudarjev za kadre

Vodstvo rudnika Kočevje posveča vso skrb mlademu rudarskemu kadru. Rudarji imajo v krajših presledkih stalne tečaje in sicer kopaške, kurjaške in strojevodske tečaje. Ti tečaji pa niso samo strokovnega značaja. Na njem poslušajo tečajniki tudi predavanja iz računstva, samoupravljanja podjetij, družbenih ved itd. Ta skrb za mladi kader v rudniku Kočevje je vsekakor vredna posnemanja.

Naj omenimo še skrb za vajence. Vajenci imajo sedaj vzorno urejeno delavnico s potrebnimi stroji. Prej so bili ti stroji razmeščeni na raznih mestih. Uspeh pri učenju se je pri vajencih že pokazal.

NOVA SEPARACIJA

Rudnik Kočevje je zaprosil za investicijski kredit v višini 300 milijonov din. Ta kredit jim je potreben za zgraditev nove separacije in rudniške proge ter za modernizacijo rudniških naprav. Na kraju, kjer sedaj stoje nekateri rudniški objekti, so v zemlji bogati sloji premoga. Z omenjenimi gradnjami in modernizacijo rudniških naprav se bo proizvodnja premoga znatno dvignila. Zvedeli smo, da bodo začeli z deli že letos spomladi.

Obveščamo vse bralce in naročnike na Rudniku, da je uprava Okrajne pošte obljubila, da bo dostavo našega lista izboljšala.

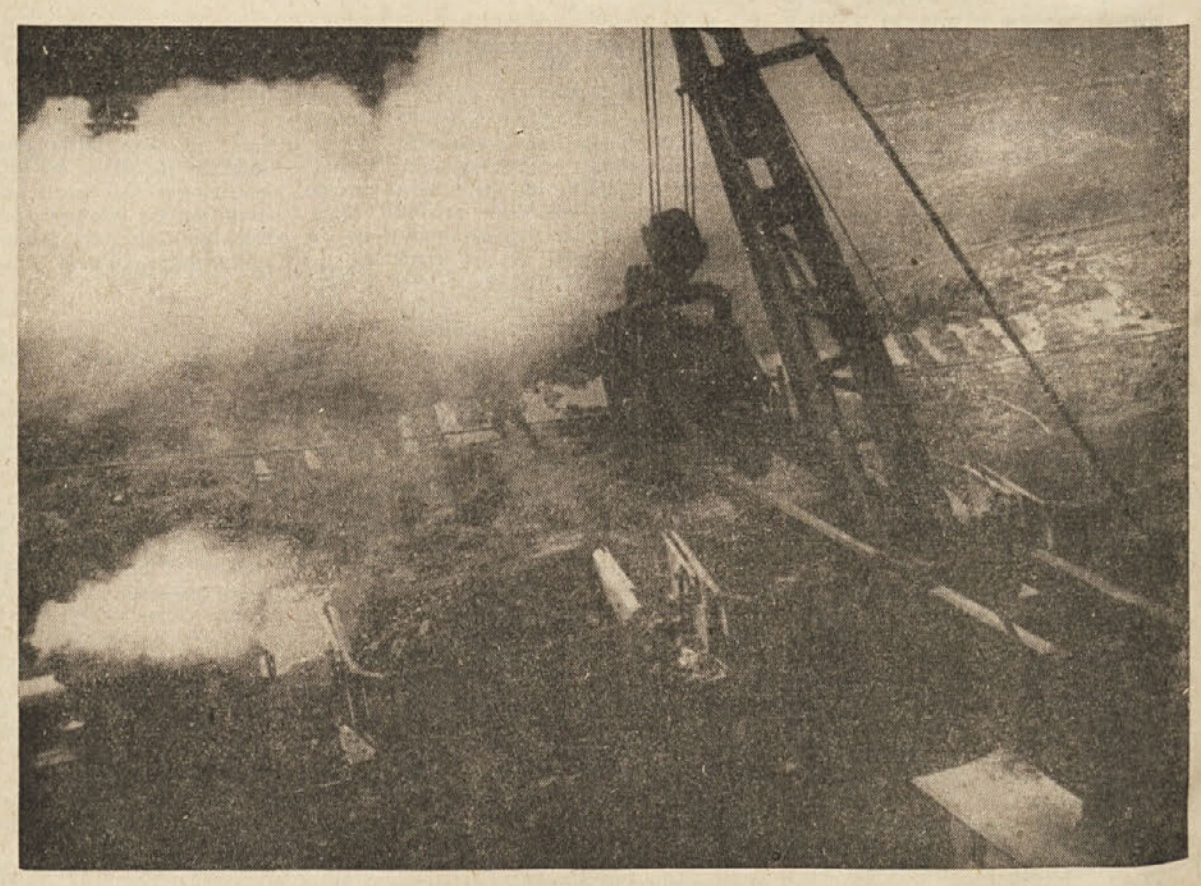

Po eksploziji na Dnevnem kopu kočevskega rudnika

Marko Osredkar 3

Kratek sprehod po Holandiji

(Nadaljevanje)

Frizijske kmetije imajo navadno samo po dve poslopji: eno je večje, zelo visoko in krije pod isto streho stanovanjsko poslopje, senik in kolnico, drugo poslopje pa je hlev s prav tako visoko streho, pod katero je spravljeno seno. Le redke so kmetije, kjer je stanovanjsko poslopje ločeno od gospodarskega. To so navadno »boljše« kmetije, kjer se pečajo tudi s trgovino. (Skoraj vsak živinski trgovec je tudi živinorejec; iz lastne črede pa prodają samo izjemoma plemenice; navadno prodaja le bike).

V stanovanjih vlada vzorna čistoča — saj smeš v stanovanje samo v copatah ali nogavicah — v hlevih pa se z njo ne morejo preveč pohvaliti. Hlevi so veliki, a nizki in z majhnimi okni. Krave imajo kratka betonirana stojišča, pred njimi pa tudi po pol metra globok betoniran jarek za blato in gnojnico. Jasli in krmilnih hodnikov ne poznajo. Seno pokladajo živini na tla naravnost skozi line na stropu (za vsaki dve kravi je posebna lina), silažo jim nosijo tudi na tla, vodo pa pije vsaka krava iz lastnega napajalnika, ki je pri glavi v stojišču. Repe imajo vse krave privezane na žico, ki teče nad vsemi stojišči. Pravijo, da živina od jeseni, ko se vrne s paše, do pomladi, ko gre spet tja, sploh ne stopi s svojega stojišča. Tudi, če si kupec žival ogleduje, jo lastnik kaj nerad odveže in pripelje iz hleva. Vzdolž hleva so napeljane cevi, ki imajo pri vsakem stojišču pipico. To služi za dovod zraka, s pomočjo katerega delujejo molzni stroji. Večkrat smo videli, da je bila cev za zrak podaljšana še na dvorišče, do črpalke za gnojnico. Tako z enim motorjem molzejo krave in čistijo gnojnično jamo.

Za poletni čas, ko je živina na paši, imajo nekatere kmetije na dvorišču posebno betonirano ograjo, opremljeno s cevmi. Tu molzejo krave, če se pasejo v bližini kmetije. Za molžo na oddaljenejših pašnikih imajo posebne vozove, na katerih je nameščen motor in cevi, s pomočjo katerih molzejo. Kravo so tako navajene na red, da zadostuje, če se na travniku ob določeni uri pojavi človek z vedrom za mleko, pa se že zberejo vse okrog njega. Če kmet zamudi »dogovorjeno uro« za molžo, se krave same zberejo pri vhodu na pašnik ali pri molznem vozu in z mukanjem opozarjajo kmeta, da je njihov čas prišel.

Hiše in gospodarska poslopja so zidana iz neometane opeke. Okna pri stanovanjih so zelo velika, enojna, v hlevih pa, kot rečeno, navadno zelo majhna. Holandci posvečajo veliko pozornost lepi ureditvi stanovanj. Preprog in zaves ne manjka. Da ne bi hlevska okna motila celotne slike, imajo na njih pogosto z belo barvo naslikane zavese! Strehe so pokrite z zelo tankimi strešniki, pod njimi pa je na strešne letvice najprej pritrjena plast slame ali neke vrste bičja. Niso pa redke čisto slamnate strehe!

Važna naprava na vsaki kmetiji so silosi. Poznajo betonske, lesene, — take, ki so sestavljeni iz betonskih stebričev, ter so med seboj povezani z žico in silose, napravljene samo iz zemlje. Betonskih silosov je razmeroma najmanj, nikjer pa nismo videli, da bi se posluževali na kmetiji samo teh. So približno 2 m visoki, okrogli, s premerom 3—4 m. Podobne mere imajo leseni in sestavljeni silosi. Največkrat pa krmo silirajo na prostem: krmo zlagajo v okrogel ali štirioglat kup s premerom 4—6 m, visok 3—4 m in več. Na vrh kupa zmečejo zemljo in jo dobro steptajo. Nekatere take silose tudi ob straneh obložijo z zemljo (ali z gnojem!), večinoma pa jih z zemljo samo pokrijejo. Večkrat v to zemljo zasejejo travo ali pa jo posadijo z zeljem ipd. Dobili smo vtis, da silirajo večino trave, kar je nakosijo, ker so bile zaloge sena razmeroma majhne.

Kaže, da Holandcem pogosto nagaja vreme, kadar pripravljajo seno. Zato so razmeroma številne umetne sušilnice za travo. Ogledali smo si eno od teh. Bila je kaj preprosto zidana stavba, ki ima v glavnem 4 prostore: sprejemališče trave, kjer travo naravnost z vozov ali traktorskih prikolic mečejo v sušilni stroj, prostor s sušilnim strojem, skladišče za seno, stiskalnico za seno in kotlarno. Sušilni stroj ima v notranjosti velik tekoči trak, po katerem potuje trava, 2 ventilatorja, ki poganjata vroči suhi zrak skozi stroj in ventilator, ki s hladnim zrakom hladi posušeno seno. Kotlarna (kotel na surovo olje) greje zrak na 3750 C in ga oddaja v sušilni stroj. Cela naprava stane 90.000 holandskih goldinarjev (— 10 najdražjih osebnih avtomobilov) in nasuši v 1 uri 350 kg sena. Stroški za sušenje znašajo 10 centov za 1 kg sena (že povezanega v bale), kar je precej. Zato sušijo umetno samo najboljšo travo, ali pa na pol suho travo, ki se seveda osuši veliko hitreje (ca. 800 kg sena na uro). Sušilnica je last zadruge, ki ima 107 članov, zaposleno pa je pri njej naenkrat 5 ljudi. Seveda obratuje sušilnica 24 ur dnevno, ker bi bili sicer stroški preveliki. Umetno sušeno seno je krasne zelene barve, diši pa kot najboljši čaj iz rožic.

Spričo velikega števila molznic in njihove visoke molznosti so v Friziji zelo številne mlekarne in tovarne za predelavo mleka. Vse mleko oddaja kmet v zadružno mlekarno, ki ga pasterizira, mu odvzame nekaj tolšče in steklenički. Mleko, ki ga dajejo v svežem stanju za potrošnjo prebivalstva, dajejo mlekarne v promet standardizirano ,z 2,5 odst. tolšče. Tudi mleko za lastno porabo kmet kupuje v mlekarni. Mleko, ki ga mlekarni ostaja preko potrebe za preskrbo prebivalstva v svežem stanju, oddaja le-ta zadružni predelovalnici. Od mlekarne do predelovalnice potuje pastirizirano mleko navadno v velikih avtomobilskih cisternah.

Nadaljevanje prihodnjič

VELIKI USPEHI ATLETIKE V KOČEVJU

Našim atletom je priznano 6. mesto

Ker se na tihem naši atleti že pripravljajo na novo sezono, ki bo za naša društva z ozirom na I. festival telesne vzgoje v Ljubljani še posebej pestra, je prav, da kratko pregledamo delo in uspeh naših mladih atletov.

Leto 1956 sicer ni bilo tako živahno po številu tekmovanj, je pa kljub temu prineslo našim atletom in društvu lepe uspehe. Leto 1956 je bilo v splošnem za atletiko pomembno leto. Znani poznavalci te športne panoge poročajo, da je bil razveseljiv napredek na vsej črti. Zanimiva je ugotovitev, da se je atletika razvila in da danes lahko govorimo o organizirani atletski dejavnosti ne le v Ljubljani, Celju, Mariboru in Kočevju, ampak tudi na Jesenicah, Kranju itd.

Z zadovoljstvom smo sprejeli in brali lestvico najboljših atletov Slovenije v letu 1956, katero je po uspehih sestavila in izdala Atletska zveza Slovenije.

Lestvica AZS ni brez športnikov Kočevja. Po tej tabeli imata Torkar in Bižal z 11,3 sek. šesti najboljši čas v Sloveniji v teku na 100 m. Konzilija dobimo s skokom 175 cm v višino na petem in Čihala s 170 cm na šestem mestu. Torkar je s skokom 6,56 m v daljino šesti slovenski atlet, a Konzilija s skokom 6,45 m osmi. Med skakalce troskoka se je prerinil Čihal s skokom 12,86 m na deseto mesto, medtem ko mu je prinesel met 7,25 kg težke krogle na daljino 13,08 m peto mesto. Odrezal se je vztrajni Adamič, ki je s skokom ob palici v višino 3,70 m na četrtem mestu. Isto tako smo prišli s časom 46,2 v štafeti 4 krat 100 m na peto mesto (Čihal, Bižal, Adamič, Torkar) in v štafeti 4 krat 400 m s časom 3:30,2 min. na šesto mesto (Bižal, Torkar, Vesel, Kenik). Na osnovi te tabele je ocenila Atletska zveza Slovenije društva po naslednjem vrstnem redu: 1. »Kladivar« Celje, 2. »Ljubljana« Ljubljana, 3. »Odred« Ljubljana, 4. »Maribor« Maribor, 5. »Svoboda« Ljubljana, 6. »Partizan« Kočevje, 7. »Branik« Maribor itd. Sledijo vsa ostala društva Slovenije.

V tretji skupini društev množičnega tekmovanja, katerega cilj je spraviti čim več povprečnih atletov na tekmovanje, je zasedel Partizan Kočevje s 16.188 točkami prvo mesto pred vsemi ostalimi društvi v Sloveniji. Lahko bi še več pohvalnega napisali. Skratka, naši fantje niso kar tako! Za to pomlad že računajo nanje in je Atletska zveza Slovenije določila za trening v reprezentanco za dvoboj Hrvatska : Slovenija v zaprtih prostorih Torkarja, Adamiča, Konzilija in Čihala.

Tako smo podali bežno sliko o naših atletih in atletiki, ki se goji skromno in požrtvovalno, ponesla pa je ime našega okraja daleč širom domovine pa tudi izven nje.

Še nekaj je važno za razvoj atletike v Kočevju. Smo tako rekoč samostojni, saj imamo 26 atletskih sodnikov z izpiti AZS, ki imajo tudi svoje sodniško društvo. Redko kateri kraj se lahko pohvali s tolikimi dobrimi in izprašanimi atletskimi sodniki.

Društvo ima poleg tega še mnogo tihih sotrudnikov, ki skrbe za razvoj atletike v našem okraju. Neumorni predsednik tov. Čuk Tone ima največ zaslug za to.

Prihodnjič pa bomo poročali o naših atletinjah.

Andrej Arko

Za pregled podajamo še listo rekordov Okrajne zveze Partizan Kočevje v atletiki za leto 1956. Že iz tabele vidimo, da je bilo leto uspešno, saj je bilo od 23 disciplin v tem letu izboljšanih kar 14 okrajnih rekordov. K temu so največ pripomogli tekači.

Disciplina	Ime	Uspeh	v letu
60 m	Kenik Franjo	7,5 sek.	1955
	Bižal Saša		
100 m	Torkar Polde	11,3 sek.	1956
	Bižal Saša		
200 m	Bižal Saša	23,4 sek.	1953
300 m	Čihal Veno	39,4 sek.	1955
400 m	Kenik Franjo	53,7 sek.	1956
800 m	Vesel Franc	2:03,1 min.	1956
1000 m	Vesel Franc	2:42,2 min.	1956
1500 m	Bregar Janez	4:16,6 min.	1956
3000 m	Vesel Franc	9:42,5 min.	1956
5000 m	Vesel Franc	16:59,8 min.	1956
(zapreke ml.)			
110 m	Kenik Franjo	16,6 sek.	1956
(štafeta)			
4×100 m	Čihal Veno	46,2 sek.	1956
	Bižal Saša		
	Adamič Tone		
	Torkar Polde		
(štafeta)			
4×400 m	Bižal Saša	3:30,4 min.	1955
	Torkar Polde		
	Vesel Franc		
	Kenik Franjo		
Balkanska štafeta:			
	Vesel Franc	3:39,5 min.	1956
	Kenik Franjo		
	Torkar Polde		
	Bižal Saša		
Meti:			
krogla —			
(7,25 kg)	Čihal Veno	13,26 m	1955
(6 kg)	Čihal Veno	14,54 m	1956
(4 kg)	Čihal Veno	16,44 m	1956
disk —			
(članski)	Adamič Anton	32,75 m	1955
1,5 kg)	Čihal Veno	35,60 m	1956
kopje	Gornik Milan	43,95 m	1954
kladivo 5 kg	Oražem Dušan	33,85 m	1953
Skoki:			
višina	Konzilija Gilbert	175 cm	1956
palica	Adamič Anton	3,70 m	1956
daljina	Torkar Leopold	6,56 m	1956
troskok	Čihal Veno	13,06 m	1955

Podeljena priznanja v Ribnici

Na željo TVD Partizan Ribnica objavljamo seznam športnikov in sotrudnikov, katerim je uprava Partizana Ribnica podelila ob svoji 50-letnici spominske diplome.

(Nadaljevanje in konec)

Picek Ana, Ribn.; Pelc Ivan, Ribn.; Podboj Marija, Ribnica; Podboj Andrej, Ribnica; Petelin Janez, Ribnica; Pirker Janez, Ribnica; Petek Anton, Ribnica; Petje Anton, Ribnica; Petje Minka, Ribnica; Pucelj Tone, Velike Lašče, Pahulje Jože, Kočevje; Pauc Franc, Dolenja vas; Pahulje Blaž, Črnomelj; Podboj Janez, Ljubljana; Ribičič Mitja, predsednik Partizana Slovenije, Ljubljana; Rus dr. Jože, Ljubljana; Srpan Rada, Ljubljana; Selšek Jože, Ribnica; Smole Vlado, Kočevje; Smole Mimica, Kočevje; Stepišnik Jože, podpolkovnik, Beograd; Šepec Anton, Brežice; Švajger Verij, Ljubljana; Švajger Slavo, Ljubljana; Šega Leopold, Velike Lašče; Štibler Ema, Velike Lašče; Šmalc Anton, Ribnica; Šmalc Ivanka, Ribnica; Špende Anton, pionir telesne vzgoje, Sevnica ob Savi; Šenica Viktor, Ljubljana; Škodnik Ivan, Ribnica; Škodnik Vanda, Ljubljana; Šavnik Tomaž, Ljubljana; Tomašek Miroslav, major, Ribnica; Trček Stanko, Ljubljana; Trošt Janko, Ljubljana; Trelc Marica, Ribnica; Trelc Edo, Ribnica; Tanko Franc, Ribnica; Tekavec Jože, Ribnica; Urbančič Branko, Ljubljana; Urbančič Herman, Ribnica; Vanič Polona, Ribnica; Vanič Lado, Ribnica; Verk Karol; Valentinčič Tone, Brežice; Vončina Katica, Celje; Vončina Drago, Ljubljana; Zupan Magda, Ljubljana; Završnik Fonze, Vodice pri Kranju; Zalar Jože, Kočevje; Zobec Karol, Dolenja vas.

TVD PARTIZAN RIBNICA

KULTURNE-VESTI

„Rokovnjači" na kočevskem odru

Dramska sekcija kočevske »Svobode« se že dva meseca marljivo pripravlja za uprizoritev priljubljene ljudske igre v petih dejanjih »Rokovnjači«. To delo je zahtevno tako zaradi mnogih scen, ki se menjajo v vsakem dejanju, kakor tudi zaradi velikega števila nastopajočih, saj sodeluje nad 40 igralcev in statistov, in prav zaradi svoje pestrosti, tako vsebinske kakor scenske, je to delo zelo privlačno.

Pripomniti je treba, da je »Svobodi« prav s tem delom uspelo pritegniti v svoje aktivne vrste mnogo mladih igralcev iz delavskih vrst, predvsem iz podjetja Ključavničarstvo, odkoder jih je kar 12. Nekateri od teh se bodo lahko razvili v dobre igralce. Gotovo je, da tega dela ni bilo lahko naštudirati, posebno še, ker sodeluje toliko mladih igralcev, ki se bodo ob tej priliki prvič predstavili občinstvu. Toda pri vseh je bila volja do dela in vztrajnost velika. V kolikor jo je bilo manj pri nekaterih, jo je pa bilo pri drugih več in tako uspeh ni izostal. V soboto 16. februarja bo v Šeškovem domu ob 20. uri premiera. Ponovitev igre bo v nedeljo 17. febr. ob 15. uri, v ponedeljek 18. febr. ob 15. uri bo predstava za šolsko mladino, v torek 19. febr. ob 20. uri pa bo zadnja predstava. DPD »Svoboda« Kočevje vas vabi, da pridete v teh dneh v čim večjem številu v Šeškov dom.

Poleg ljudske igre »Rokovnjači« pripravlja dramska sekcija s pionirji še mladinsko igro »Mačeha in pastorka«, s katero se bodo predstavili pionirji na praznik naših žena, 8. marca.

J. S.

Knjižnica v Loškem potoku

Naša knjižnica šteje nad pet sto knjig. V primeri z drugimi je to število majhno, a nam mnogo pomeni. Šolska knjižnica se je ustanovila pred petim leti. Tudi prej smo imeli nekaj knjig, a niso bile tako urejene. Danes ima vsaka knjiga svoj določen prostor v omari.

Od knjig plačamo za izposojnino po pet dinarjev. Ta denar porabimo za ovojni papir in za nabavo novih knjig. Vedno je treba knjižnico izpopolnjevati z novimi knjižnimi deli. Naj omenim, da smo pred leti prejeli od KGP Kočevje 10.000 din za Novoletno jelko in smo kupili za ves znesek knjige. Za našo knjižnico so prispevale denarne zneske tudi zadruge, podjetje »Smreka« in Društvo upokojencev.

Najmlajši bralci radi posegajo po pravljicah. Saj jih imamo dosti. Pa tudi mi starejši radi posegamo po njih, saj so lepe.

Radi beremo tudi dela domačih pisateljev: Jurčiča, Kersnika, Cankarja, Bevka, Finžgarja in drugih. Posebno toplo smo sprejeli Finžgarjev roman »Pod svobodnim soncem«. Imamo tudi dela tujih pisateljev, med njimi Jules Verna, Sienkiewicza, Marka Twaina, Karla Maya itd.

Poleg šolske imamo tudi Ljudsko knjižnico. Je dokaj večja. Tja zahajajo starejši Potočani. Tako smo v Loškem potoku vsi dobro preskrbljeni s knjigami. Želim, da bi vsak Potočan rad zahajal v to ali ono knjižnico.

Ta sestavek sem napisala v počastitev našega kulturnega praznika, katerega smo slavili ob obletnici smrti dr. Franceta Prešerna dne 8. februarja.

Marija Ruparčič

Konec šahovskega turnirja

Razen nekaj šahovskih partij, ki še niso odigrane, je letošnje prvenstvo Kočevja končano. Vrh tabele ostane neizpremenjen, dočim bodo neodigrane partije lahko spremenile sredino in rep tablice. Prvenstvo Kočevja je ponovno osvojil inž. Volk Slavko, ki je po dveh porazih v začetku začel z dobro igro in je do konca nizal same zmage. Drugo mesto je pripadlo Mohar Karlu iz Fare, ki je igral zelo solidno in pretrpel poraz samo z inž. Volkom v igri, ki je odločala o prvem mestu. Tretje do šesto mesto delijo Jarc, Lisac, Mestek in Dejak. Jarc je največ je presenečenje letošnjega prvenstva. Če proti koncu ne bi klonil in izgubil partije s Klaričem in Lundrom, bi celo delil prvo mesto. Mestek je odlično teoretično podkovan, Dejak zelo žilav in odporen borec, a Lisac nevaren taktik, toda lahkomiseln v igri s »slabšimi« iz spodnje hiše.

Razen inž. Volka, ki ima avtomatičen vstop na prvenstvo Dolenjske, so si vstop na omenjeni turnir priborili še Mohar, Jarc in Lisac. Pravico sodelovanja ima tudi prvak Rudnika Oberstar ml.

Tehnični rezultati:

1. inž. Volk 10, 2. Mohar 9,5, 3.—6. Jarc, Mestek, Lisac, Dejak 8, 7. Lunder 5,5, 8.—9. Železnik, Kalobota 4,5, 10. Klarič 4, 11. Šafar 3,5, 12. Jelovšek 3 in 13. dr. Lukanc 1 točko.

OBJAVE

KINO

JADRAN, Kočevje: od 15. do 17. febr. amer. barvni film »Šeju«; 20. in 21. febr. amer. film »Pod okriljem zakona«; od 22. do 24. febr. ameriški film »Ne bodo mi verjeli«.

SVOBODA, Rudnik: 16. in 17. febr. jugoslovanski film »Ne obračaj se, sinko«; 23. in 24. II. ameriški film »Ljudje iz Arana«

LOŠKI POTOK: 16. in 17. febr. italijanski film »Zidovi Malapage«; 23. in 24. febr. slovenski film »Tri zgodbe«.

KOČEVSKA REKA: 16. in 17. II. ameriški barvni film »Ljubimec New Orleansa«; 20. febr. finski film »Poročni venec«; 23. in 24. febr. ameriški film »Prva dama Amerike«.

DOBREPOLJE: 16. in 17. febr. ameriški film »Kruto morje«; 23. in 24. febr. finski film »Poročni venec«.

SODRAŽICA: 16. in 17. febr. jugoslovanski film »Tri zgodbe«; 23. in 24. febr. angleški barvni film »Henrik V.«.

VELIKE LAŠČE: 16. in 17. febr. mehiški film »En dan življenja«. 23. in 24. febr. ameriški film »Pepelka«.

RIBNICA: 16. in 17. febr. ameriški film »Bojišče«; 23. in 24. febr. argentinski film »Motne vode tečejo«

PREDGRAD: 16. in 17. febr. ameriški film »Trinajsto pismo«; 23. in 24. febr. mehiški film »Rio Escondido«.

POTUJOČI KINO »KOČEVJE« predvaja: 19. febr. ob 19. uri v Koprivniku franc. film »Vsi smo morilci«; 20. febr. ob 19. uri v Stari cerkvi isti film; 21. febr. ob 19. uri v Dolgi vasi, isti film; 22. febr. ob 18. uri v Strugah, isti film; 23. febr. ob 19. uri v Stari cerkvi franc. film »Ljubimci iz Toleda«.

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 800 din. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo. Tiska tiskarna »Urška« Kočevje

OBVESTILO

Pozivamo vse lastnike, koristnike in najemnike sadnega drevja, da takoj pričnejo s čiščenjem sadnega drevja.

Škropljenje bo izvajala Kmetijska zadruga s svojimi ekipami čim bo drevje očiščeno.

Kdor nima možnosti, da bi sam očistil drevje, naj javi kmetijski zadrugi, katera bo poskrbela, da bo drevje očiščeno.

Stroške čiščenja in škropljenja plača lastnik, koristnik ali najemnik sadnega drevja.

ObLO Kočevje

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 16. febr. od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v Kočevju trgovina »Potrošnik« Kočevje (poslovodja Peter Rutar), v Ribnici pa trgovina »Prehrana« Ribnica.

V soboto 23. febr. od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v Kočevju trgovina »Prehrana« Kočevje (poslovodja Alojz Skender), v Ribnici pa Trgovina z mešanim blagom Kmetijske zadruge Ribnica.

MALI OGLASI

ZAMENJAM stanovanje (soba, kuhinja, klet in vrt) v Lenartu pri Brežicah, za stanovanje v Kočevju. Vprašati pri Vidervol Jožetu, Kočevje, Trg 3. oktobra št. 15.

PREKLICUJEM veljavnost osebne izkaznice št. 18032 izdane od TNZ Kočevje, na ime Marič Kristina, Kočevje.

★

Avto-moto društvo Kočevje prireja 2. marca v Šeškovem domu

PLES V MASKAH

Maskirani obiskovalci bodo imeli prost vstop.

OBVESTILA

KOČEVJE

Rodile so: Bunderle Marija, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode št. 46 — dečka Petra; Baraga Slavka, gospodinja iz Spodnjega loga štev. 8 — deklico Francko, Papič Ivanka, iz Fare št. 26 — deklico Elizabeto.

Srečnim mamicam čestitamo!

Poročila sta se: Vesel Alojz, 24 let, mesarski pomočnik iz Dolge vasi 7 in Papež Štefka (23 let), gospodinjska pomočnica iz Kočevja, šeškova ul. 17.

Srečnima zakoncema čestitamo!

Umrla je: Papič Silva, otrok — star 4 mesece iz Borovca.

DRAGA-LOŠKI POTOK

Rodila je: Rojec Štefana, gospodinja iz Srednje vasi 16 — dečka Janeza.

Srečni mamici čestitamo!

Umrla sta: Košmrl Janez, osebni upokojenec iz Srednje vasi 6 — star 75 let; Lavrič Jože, novorojenček iz Srednje vasi 1 — star 27 dni.

RIBNICA

Rodili sta: Lesar Marija, gospodinja iz Prigorice 4 — dečka Antona; Češarek Ana, gospodinja iz Dolenje vasi 46 — dečka Franca. Srečnima mamicama čestimo!

DOBREPOLJE

Rodila je: Perko Ana, gospodinja iz Četeža 3 — deklico Anico.

Srečni mamici čestitamo!

VELIKE LAŠČE

Rodili sta: Oblak Marija, gospodinja iz Rigelj — dečka Jožeta; Golobič Hedvika, matičarka iz Velikih Lašč — dečka Marka.

Srečnima mamicama čestitamo!

PREDGRAD

Rodila je: Pivar Alojzija, gospodnja iz Knežje lipe 4 — dečka Matijo.

Srečni mamici čestitamo!

CIVILNI KRST V SODRAŽICI

27. januarja je bil v Sodražici drugi civilni krst. Krščen je bil deček Radovan, sin Milene Petrič iz Sodražice. Svečani nagovor ob obredu je imel predsednik ObLO ter izročil staršem novorojenčka hranilno knjižico s 5000 dinarjev.

Občinski ljudski odbor Kočevje
Svet za kmetijstvo in gozdarstvo

ODREDBA

Na podlagi 2. in 3. odstavka 33. člena temeljnega zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list FLRJ, št. 26-292/54) in določili zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ, št. 34-371/55) Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Občinskega ljudskega odbora

odreja:

1. Celotno območje občine Kočevje spada v okuženo področje po ameriškem kaparju.

2. Vsi lastniki, koristniki in najemniki sadnega drevja so dolžni očistiti sadno drevje do 10. aprila 1957, škropljenje pa do 25. aprila 1957. Vsi lastniki so dolžni, da se ravnajo po strokovnih navodilih, katera je izdal Občinski ljudski odbor Kočevje in so jih prejeli vsi Krajevni odbori in KZ.

3. Čiščenje sadnega drevja izvajajo lastniki sami, škropljenje pa bodo izvajale Kmetijske zadruge na stroške lastnika sadnega drevja in državna posestva na svojem območju.

4. Kmetijske zadruge so dolžne, da takoj nabavijo potrebna zaščitna sredstva in škropilnice ter ustanovijo ekipe, katere morajo pričeti s škropljenjem čim bodo vremenske prilike ugodne.

Akcijo bo vodila posebna komisija, katero je imenoval Svet za kmetijstvo in gozdarstvo, katera bo tudi kontrolirala izvajanje akcije.

5. Z denarno kaznijo do 3000 din se kaznuje:

— kdor ne očisti sadnega drevja, ne poseka suhega sadnega drevja ali ovira čiščenje sadnega drevja;

— kdor ne dovoli škropiti sadnega drevja ali ovira delo ekip pri škropljenju;

— kmetijska zadruga, če ne nabavi zaščitnih sredstev in za isto dejanje tudi odgovorni uslužbenec;

— kmetijska zadruga in odgovorni uslužbenec, če se ne prične ob normalnih vremenskih pogojih v določenem roku s škropljenjem.

Ta odredba začne veljati takoj po objavi.

Št. 06/6-611/1.

Predsednik Občinskega ljudskega odbora Kočevje:
Grm Karel l. r.

Predsednik Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo:
Planinc Julij

OBVESTILO

Obveščamo vse davkoplačevalce na območju Občinskega ljudskega odbora Kočevje, da v izogib stroškov, ki bi nastali s prisilno izterjavo, plačajo I. akontacijo davčnih obveznosti za leto 1957.

Davčne obveznosti zapadejo v plačilo 15. februarja 1957. Po tem roku bomo nerednim plačnikom zaračunali zamudne obresti, davek pa prisilno izterjali.

Uprava za dohodke
Občinskega ljudskega odbora
Kočevje

ZA DOBRO VOLJO

Še več kot enakopravnost

Ko sta si zakonca že petič nazdravila in si pogledala globoko v oči, je ona nežno dejala:

Zdaj je pa skrajni čas, da nehaš piti, dragi moj! Tvoj obraz se mi zdi že popolnoma meglen...«

Ob telefonu

Šef: Slišite, tovariš referent, telefon nimamo za zabavo; že deset minut stojite pri telefonu, pa molčite kot riba.

Referent: Oprostite, tovariš šef, jaz govorim s svojo ženo.

Šef: A, tako — to je pa nekaj drugega.

*

— Ah, fantič moj, tako hudo mi je, žrtvovala sem ti svoje dobro ime...

— Nič ne žaluj, vsaka kupčija je združena s stroški.

*

Žena: Ali veš, dragi Tone... v najhujšem mrazu sva se zaročila.

Mož: Da, da... če se spomnim, me še danes zazebe...

— Recept je lahko francoski, samo kdo ga je prevedel?!

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Nerednosti pri odkupu kož

Pred nedavnim sem zaklal prašiča in kožo kot običajno oddal »Koteksu« v Ribnico. Da koža ne bi bila sprejeta kot prvorazredna, mi ni prišlo niti na misel, kajti bila je lepo odrta in nikjer prerezana. Osupnil pa sem, ko jo je »Koteks« v Ribnici ocenil v drugo skupino z utemeljitvijo, da je koža krško-poljske pasme. »Prav,« sem si mislil in odnesel kožo »Koteksu« v Kočevje, da se prepričam o tem. Tu je bila koža grupirana v prvo skupino brez kakršne koli pripombe. Torej kaj je na stvari? O tem premišljam sam, vendar ne pridem do zaključka.

Povem naj še to, da se mi je lanko leto pripetil sličen primer, samo z razliko, da so kožo ocenili za »hrvaško« in seveda zopet v drugo skupino. Ker me je zadeva ujezila sem šel na LM in skupno z nekim uslužbencem LM sva odšla do »Koteksa«. Sedaj so utemeljevali, da je bila koža prerezana in je tako upravičeno spadala v drugo skupino. Zakaj ni bila več »hrvaške« pasme, ne vem, vem pa, da je bila koža res potem prerezana. Čudim se, da tega ni opazil niti mesar, niti jaz sam prej, niti »Koteks«, ko jo je prvič ocenjeval! Ali mi lahko pojasni to »Koteks« v Ribnici? Dvomim!

Odločil sem se, da ne bom kože več odnašal v Ribnico, in se s tem ognil upravičene jeze. Vem tudi, da mnogi drugi koljejo prašiče po starem načinu in kože predelajo sami. Zakaj delajo tudi oni tako? Morda iz sličnih vzrokov.

In kdo ima od tega korist? Skupnost gotovo ne, ker je oškodovana za tako važno surovino, ne samo za domačo proizvodnjo, ampak tudi za izvoz. Pravilno bi bilo, da bi tudi podjetje »Koteks« iz Ljubljane poseglo kdaj v svoje poslovalnice in pregledalo njihovo poslovanje. A. R.

OBČNI ZBORI ZB V LAŠČAH

Tudi v občini Velike Lašče so začeli te dni z občnimi zbori krajevnih organizacij ZB. V tej občini imajo skupno 12 osnovnih organizacij Zveze borcev. Zvedeli smo, da potekajo občni zbori zelo uspešno. Na teh zborih se bodo bivši borci pogovorili o vseh nalogah, ki stoje pred njihovo organizacijo.

Zbor gasilcev v „Tekstilani"

Pretekli mesec je bil v »Tekstilani« občni zbor Prostovoljnega gasilskega društva, na katerem smo razpravljali o problemih in nalogah gasilske službe v podjetju.

Iz poročil je bilo razvidno, da se je delo društva v preteklem letu precej izboljšalo, za kar se moramo zahvaliti večji zainteresiranosti članov za gasilsko službo in pa pomoči uprave podjetja, ki nam je nudilo vsestransko materialno in moralno podporo.

Seveda tudi pri nas ne gre še vse tako, kakor bi zaželeli. Posebno velja to za nekatere, kar se tiče obiskovanja praktičnih vaj. Poveljnik je moral večkrat napeti vse sile, da je zbral desetino k vajam. Zavedati se moramo, kako važno vlogo imajo dobro izurjeni gasilci v podjetju v primeru požara ali pri drugih eventualnih nesrečah.

V upravni odbor društva je bil ponovno izvoljen stari odbor, kateremu želimo, da bi v bodoče še bolj vestno delal. Naj na kraju pripomnim še to, da ni bilo pravilno, da se zbora ni udeležil zastopnik Občinske gasilske zveze. Pripominjam: kritik se ne branimo, saj so nam samo v poduk in nam služijo za vodilo pri delu.

★

ŠOLA V DOLENJI VASI

Prepričani smo, da bo prebivalce Dolenje vasi in okoliških vasi razveselila vest, da bodo preskrbljena sredstva za dograditev osnovne šole v Dolenji vasi. Iz okrajnega proračuna za leto 1957 bo predvidoma prejela občina Ribnica za dograditev šole v Dolenji vasi 10 milij. din. Ta znesek bo omogočil, da bodo otroci iz Dolenje vasi kmalu imeli lepo in prostorno šolo, ki bo med najlepšimi v okraju. Nove šole so zares potrebni.

Dolenja vas

Gasilci v Ložinah

20. januarja je bil v Ložinah občni zbor prostovoljnega gasilskega društva, katerega se je udeležil, poleg velikega števila domačih gasilcev tudi zastopnik občinske gasilske zveze, tov. Paradiž.

Na zboru so razpravljali, da se s strokovnim usposabljanjem današnje gasilske službe doseže kvaliteto modernega gasilstva. V današnjem času postaja ravno gasilstvo važen družbeni činitelj. Teh dejstev se zavedajo tudi marljivi člani PGD v Ložinah. Za svoje marljivo delo so bili nekateri gasilci odlikovani.

Predsednik društva tov. Dušan Lončarevič je v uvodnem govoru prikazal uspehe in neuspehe društva v preteklem letu. Predvsem je naglasil, da postaja gasilstvo v našem okraju eden izmed pomembnih organov družbenega samoupravljanja. Pohvaliti moramo tudi odbornike in funkcionarje društva, ki so si prizadevali, da bi gasilstvo čimbolj poživili. Grajali pa so nesporazume med voditelji društva. Marljivim in neumornim gasilcem so izrekli priznanje in pohvalo. V letošnjem letu jih čaka mnogo nalog, ki pa jih bodo izvršili le z dobrim razumevanjem. Ena teh važnih nalog je, zgraditi gasilski dom z denarno podporo občinske gasilske zveze.

Kratek govor je imel tudi tov. Paradiž. Na zboru so sklenili tudi to, da ostanejo voditelji isti kot do sedaj, na čelu z neumornim gasilskim delavcem tov. Dušanom Lončarevič.

★

TEČAJ ZA DOMAČO OBRT

V Ribnici in Sodražici imajo že od januarja tečaj za domačo obrt. V obeh krajih obiskuje tečaj okrog 30 tečajnikov. Kmečki fantje in dekleta, ki obiskujejo tečaj 3-krat tedensko, so na tem tečaju že mnogo pridobili. Tečaja za domačo obrt v Ribnici in Sodražici bosta trajala dva meseca.

SEMINAR ZA TRGOVCE

Še en seminar bo v drugi polovici februarja, ki bo trajal dva ali tri dni. Tokrat za trgovsko osebje pri kmetijskih zadrugah, to so poslovodje trgovin in odkupovalci. Ta seminar bo koristil poslovodjem in odkupovalcem, ker bodo razpravljali o vprašanju blagovnega prometa, odkupni politiki ter sistemu poslovanja med Poslovno zvezo in kmetijskimi zadrugami.

-žem

Televizija tudi pri nas

Kdo še ni slišal o televiziji? Slišali že, toda žal je bila televizija za nas vedno le pojem nečesa res imenitnega, nekaj, kar si lahko privoščijo le v Ameriki. Takšno mišljenje je še krepilo dejstvo, da pri nas že vrsto let beremo o potrebi, da se lotimo rešitve te stvari, toda žal smo ostali le pri besedah. Letos pa izgleda, da prihajamo od besed in lepih načrtov tudi k dejanjem. Pri Zveznem izvršnem

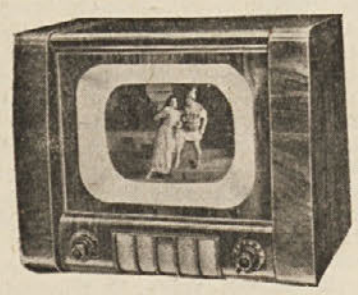

Televizijski aparat

svetu je bila ustanovljena komisija za televizijo, ki je že izdelala perspektivni načrt za izgradnjo televizijskega sistema pri nas in kar je najvažnejše — na razpolago je tudi denar za začetek. Milijon dolarjev in 500 milijonov dinarjev, je Zvezni izvršni svet odobril za začetni razvoj televizije.

Po načrtu bo osrednja televizijska oddajna postaja v Beogradu, v njen program pa bi se vključili še oddajni postaji v Zagrebu in Ljubljani. Televizijski program bo torej po dosedanjih zamislih enoten za vso državo in mi bomo poslušali program v srbohrvaščini.

V Ljubljani se že prav resno pripravljajo na prvo televizijsko oddajo. Že v bližnji prihodnosti bodo na Krvavcu pri Ljubljani zgradili začasni oddajnik, ki bo zajel sicer manjše področje, upamo pa, da bo dovolj veliko, da bomo tudi v Kočevju lahko gledali prve prenose.

Ena glavnih stvari v zvezi s televizijo pa je vprašanje televizijskih sprejemnikov. Upamo, da bo mogoče tudi to zadevo zadovoljivo rešiti. Domača industrija bo že letos postavila na trg okoli 2000 sprejemnikov, ostale potrebe pa se bodo krile z uvozom.

In cene televizijskih sprejemnikov? Te so seveda znatno višje od cen navadnih radijskih sprejemnikov in zato televizijski sprejemnik marsikomu še dolgo ne bo dosegljiv. Toda ali ni tudi radio aparat predstavljal takoj v povojnih letih že razkošje, medtem ko ga danes zasledite že v vsakem drugem gospodinjstvu! A. C.

Poklicna svetovalnica

Šole s praktičnim poukom

Pogoji za vpis: V nobeno šolo s praktičnim poukom ne more biti sprejet mladinec ali mladinka, ki ni uspešno dovršil vsaj 2 razreda gimnazije; v elektrogospodarske šole in Industrijsko šolo kemične stroke v Rušah pa morejo biti sprejeti le oni, ki so uspešno dovršili 4 razr. gimnazije ali 8. razr. osemletke.

Ker je število učencev, ki uspešno dovršijo nižjo gimnazijo ali osemletko, vsako leto večje, sprejemajo ravnateljstva šol s praktičnim poukom prvenstveno tiste učence, ki so dovršili 4 ali vsaj 3 razrede gimnazije ali ustrezajoče razrede osemletke; le če ostanejo prosta mesta, sprejemajo tudi učence, ki so dovršili dva razreda gimnazije. Vsi pa morajo imeti za seboj osemletno šolsko obveznost.

Veliko šol s praktičnim poukom je v zadnjih dveh letih stavilo poleg predpisane izobrazbe pogoj, da kandidate teh šol pregledajo še strokovnjaki — poklicni svetovalci. Ta pregled, ki naj ugotovi, če ima za določen poklic učenec dovolj sposobnosti ali ne, sicer ni predpisan od šolskih ali gospodarskih organov; vendar lahko pričakujemo, da ga bodo v vedno večji meri zahtevale uprave šol, kakor tudi podjetja.

Šole s praktičnim poukom v LR Sloveniji

Navedli bomo ime in kraj šole, trajanje pouka in katere poklice izučujejo.

Industrijska šola »Litostroj«, Ljubljana je 3-letna, pripravlja za poklice: strojni ključavničar, strugar, livar, modelni mizar.

Metalurška industrijska šola Železarne Jesenice, 3 leta, za poklice: stroj. ključ., obratni električar, livar, kalupar.

Metalurška industrijska šola Ravne (Guštanj), 3 leta, za poklice: ključavničar, strugar, orodni kovač, modelni mizar, livar, jedkar, rezkar.

Metalurška šola Štore pri Celju, 3 leta, za poklice: ključavničar, stroj. ključ., strgar, livar, modelni mizar.

Industrij. šola »Iskra«, Kranj, 3 leta, za poklice: stroj. ključ., orodjar, kovinostrugar, kovinorezkalec, precizni mehanik, električar. Šola sprejema tudi ženske.

Industrijska kovinarska šola Tovarne emajirane posode Ceje, 3 leta, za poklice: stroj. ključ., orodjar, strugar in kovač. Šola vzgaja tudi emajlirce za svojo tovarno in za druge republike.

Železniška industrijska šola Maribor, 3 leta, za poklice: orodni in stroj. ključavničar, varilec, klepar, kovinostrugar, strugar, rezkar, električar, mizar. Učenci te šole lahko postanejo po dodatni izobrazbi (mojstrska šola ali strokovni izpit) vozovni pregledniki in strojevodje. Zaradi fizičnih naporov ti poklici za ženske niso primerni.

Železniška industrij. šola Ljubljana Šiška, 3 leta: za poklice kot ŽIŠ Maribor in za preciznega mehanika.

Industrijska kovinarska šola Strojne tovarne Trbovlje, 3 leta: za poklice: ključavničar, strugar, modelni mizar. Za žensko so ti poklici neprimerni.

Industrijska kovinarska šola pri Tovarni avtomobilov, Maribor — Tezno, 3 leta; za poklice: strugar, rezkar, brusilec, strojni ključavničar, orodni ključavničar, avtomehanik, kovač, avtoklepar.

Možnosti napredovanja v vseh naštetih šolah: Učenci postanejo po dovršeni šoli kvalificirani delavci v svojem poklicu. Po enoletni praksi imajo možnost vpisa na Mojstrsko šolo pri Tehnični srednji šoli v Ljubljani (ustrezni poklic), ki traja 2 leti (to je celodnevna šola). Prav tako pa se lahko vpišejo po triletni praksi v Mojstrsko šolo kovinske smeri v Mariboru, ki traja 3 leta. Učenci te šole so istočasno zaposleni v proizvodnji. Če pa ostanejo v proizvodnji, lahko po predpisani dobi opravijo izpit za visokokvalificiranega delavca v svojem poklicu. Razen Metalurške šole v Štorah, imajo vsaka svoj internat.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE
GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

LOVSKA SREČA

Lovec Jože Jamnik iz Roba je imel pretekli teden veliko srečo na pogonu za divjimi svinjami. Ustrelil je dva mlada divja prašiča, od katerih je vsak tehtal nad 40 kg. Pred opazovalno mesto Jamnika se je pripodilo krdelo sedmih divjih prašičev, med njimi dva stara. Jamnik je imel s seboj samo štiri naboje. Z dvema streloma je ubil dva mladiča, enega mladiča ter enega starega pa je obstrelil. Jamnik je do sedaj ustrelil že dvanajst divjih prašičev. Lovci v Robu so imeli tistega dne prašičje pečenke na pretek.

KAJ BO Z IMPREGNACIJSKIMI NAPRAVAMI V ORTNEKU?

V bližini železniške postaje Ortnek že dalj časa samujejo naprave za impregnacijo lesa. Te naprave so last Lesnoindustrijskega podjetja Ribnica in že nekaj časa ne služijo svojemu namenu. Škoda se dela zato, ker te naprave počasi propadajo, saj so izpostavljene vsem vremenskim neprilikam. Vprašamo se, kako dolgo bodo te naprave še samovale.

ŠOLA V MORAVI IN ONEKU?

Prebivalstvo vasi Morava in Onek bi radi imeli svojo šolo. Naši oblastveni organi stoje na stališču, da je bolje imeti višje organizirane šole (8-letke), kot pa ustanavljati enorazrednice, ki dosti stanejo, ne dajo pa otrokom tiste izobrazbe, ki jo danes rabi vsak državljan. Letos je v načrtu gradnja nove šole v Banja loki. Kako rešiti vprašanje šolanja otrok iz oddaljenih vasi, kjer je samo majhno število šoloobveznih otrok, na primer Ograja pri Moravi, Podstene itd.? Na to sta dva odgovora in sicer, da se uredi skupen prevoz v najbližjo šolo — kjer pač obstojajo prometne zveze. Drugi odgovor je, da se iz občinskega proračuna dodelijo takim otrokom podpore, da bi se v šolskem času preselili k sorodnikom ali znancem v večjem kraju, kjer obstojajo šole. Ko so otroci starejši in so sposobni za daljšo pot, jih je treba pošiljati pač v najbližjo šolo.

MLADI ZADRUŽNIKI

V drugi polovici meseca februarja bo 3—4 dnevni tečaj za predsednike aktivov mladih zadružnikov pri kmetijskih zadrugah. Na tem tečaju se bodo predsedniki aktivov mladih zadružnikov seznanili z vlogo in nalogami aktivov in z življenjem in delovanjem zadrug na sploh. V našem okraju imamo dosedaj devet aktivov mladih zadružnikov. Ti aktivi naj bi obstojali in delovali pri vseh zadrugah v našem okraju.

UMRL JE FRANCE ŠUŠTERŠIČ

V januarju je umrl v ljublj. bolnišnici daleč naokrog znani Franc Šušteršič iz Dolenjih Retij pri Vel. Laščah. Šušteršič je bil rojen leta 1890. Pokojnik je bil vseskozi delaven. V narodnoosvobodilnem gibanju je začel delati že leta 1941. Kljub vsemu terorju je delal kot aktivist OF skozi vso dobo osvobodilne vojne. Po osvoboditvi je delal kot politični delavec v številnih organizacijah ter v organih ljudske oblasti. Naj omenimo, da je bil med drugim tudi član Sveta za socialno skrbstvo pri ObLO Lašče. Pokojnega Šušteršiča bodo v Velikih Laščah in okolici zaradi njegovega marljivega dela še dolgo pogrešali.

DOMAČA POVEST

53

Tako je bilo v kloštru v Stični, ko pride poročilo, da je Turek prihrumel v deželo. Vsi so pozabili na bolnega Marka.

V kloštru so popravljali poškodovano obzidje, znašali živež s pristave in vse pripravljali, da bi se branili Turkom do zime. V tem splošnem vrtenju ni nihče mislil na zaprtega cigana. Nekega jutra tiča ni bilo v gnezdu, kako je ušel, tega ni nihče vedel.

54

Jurij Šenk je bil s svojo malo vojsko zalotil srednje krdelo turške vojske. Misleč, da je to vsa turška vojska, se vržejo Slovenci hrabro nad Turke in jih potolčejo.

Veselo poročilo, da so Slovenci Turke premagali, pride tudi v stiški klošter. Menihi brž narede procesijo k cerkvi na Muljavi. Kmetje iz okoliških vasi, gospoda iz gradov, vsi so se zbrali, da se zahvalijo za zmago.

55

Ta čas pa, ko so v kloštru pripravljali procesijo, napade Ahmed-paša malo slovensko vojsko in jo pokolje, mnoge plemiče pa ujame.

Veselo je vstajalo sonce in sijalo na polja in travnike. Par za parom je šel v procesiji iz kloštra. Najprej menihi, med njimi plemeniti gospodje, za temi pa so stopali kmečki ljudje, moški in ženske. Počasi se je vila procesija, kot dolga kača.

56

Menihi in gospodje, med njimi Peter Kozjak, so bili že blizu cerkve na Muljavi.

Kar se zasliši od vzhoda in severa znani grozovit krik »Allah, Allah!« Od vzhoda so dirjali turški konjeniki naravnost po travniku proti množici, od severa, do kloštra pa so vrele druge čete Turkov. Strah obide ubogo ljudstvo. Zdaj se dviga vpitje do neba; vse beži, vsak si hoče rešiti življenje.